

Конкурс за директора Завода /8.02.2017/

**ПРЕДЛОГ ПЛАНА РАЗВОЈА
ЗАВОДА ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА
2017-2021**

Борислав Шурдић

1. Познавање рада установа:

1.А / Наведите у којим установама културе сте радили и на којим позицијама (директор, заменик директора, програмски директор, руководилац одељења, сарадник, итд.)

УСТАНОВА	РАДНО МЕСТО	ЗВАЊЕ	ПЕРИОД
Републички завод за међународну научну просветну, културну и техничку сарадњу	сарадник на пословима организације међународне културне сарадње	стручни сарадник	1982-84
Историјски музеј Србије	организатор међумузејске сарадње, руководилац одељења за музејску комуникацију	кустос, виши кустос,	1984-96
Музеј науке и технике	руководилац Сектора за односе с јавношћу, заменик управника, управник		1996 1996-98 98-2001
Министарство културе	начелник одељења за заштиту културних добара; координатор послова међународне сарадње; начелник одељења за међународне односе и европске интеграције	саветник виши саветник	2001-04 2004-07 2007-11
Савет за регионалну сарадњу (Regional Cooperation Council)	Шеф Секретаријата Радне групе за културу и друштво (RCC Head of the Secretariat of the Task force on Culture and Society)	вођа пројекта /project leader/	2011-13

1. Б / Уколико сте били ангажовани у научно-образовним установама наведите којим и на којим позицијама?

-Универзитет уметности у Београду - Интердисциплинарне мастер студије ангажман: позивни предавач за предмет *менаџмент културног наслеђа и културни туризам* (2005/6 до 2008/9) - циклуси предавања 10 - 16 часова годишње.

2. По чему познајете Завод за проучавање културног развоја (реализовани пројекти, издања, организациона структура, програм рада и сл.)?

1982-1984. Непосредна пословна сарадња Заводом за проучавање културног развоја (даље: Завод. Сарађивао с тадашњим директором Е. Илеом на пословима спровођења међудржавних програма међународне културне сарадње.

2002-2003. Учествовао (предавач, извештач, презентатор, консултант) у пројектима Завода *Реедукација за културни туризам, Кооперација и дијалог у изградњи ефективних локалних*

културних политика /Крагујевац, Ниш/, на трибинама о значају културног наслеђа у развојним политикама градова у Србији

2007- 2011. Као начелник одељења за међународне односе и европске интеграције у Министарству културе био сам директно задужен за управни надзор и праћење спровођења програма рада, те сервисирање потреба Завода од стране Министарства. Редовно сам анализирао извештаје о раду Завода и информисао Министарство, с управом Завода договарао пројекте за непосредне потребе Министарства, учествовао у консултацијама око припрема истраживачких пројеката, посебно у области културног наслеђа и музејске делатности. У то време сам иницирао смештање у Завод Тачке културног контакта /канцеларије за спровођење програма ЕУ Култура 2007-2013“/ као и фокус-тачке за имплементацију и промоцију Конвенције о заштити и унапређењу културног израза (Унеско 2005).

2012. Спољни сарадник Завода, /Програм обуке будућих запослених у д.о.о Голубачка тврђава: Предавач: припрема пословних планова, студија и техничких процена за управљање културним наслеђем.

2014 - 2015. Члан комисије Комисије за утврђивање испуњености услова за финансирање пројеката из Међународног фонда за културну разноликост /Унесковог директног инструмента за спровођења Конвенције УНЕСКО (2005). Сарадња с Министарством културе и Заводом.

Чест пратилац трибине „Стеван Мајсторовић“ и некада редован, а сада повремен читалац часописа „Култура“.

3. Опишите план даљег развоја Завода у контексту:

- Остваривања основне делатности
- Организационо-техничких аспеката пословне политике и остваривања других делатности предвиђених законом и Статутом

Оснивачки акти Завода (Закон /1967/, Статут) јасно прописују послове које он обавља. Међутим, нити један од њих не говори зашто то Завод треба да чини. Данас, после педесетогодишњег рада и искустава ове установе, не постоји јасан стратешки правац развоја ове установе. Зато ће један приоритетних послова бити усвајање Стратешког плана Завода који ће јасно одредити његову друштвену улогу (мисију) и средњорочне циљеве рада. Година у којој се обележава педесетогодишњица постојања Завода, изузетан је повод да се одреди дугорочни правац развоја ове установе.

Историјски гледано Завод је настао као установа чији је циљ био изучавање *развоја културе* као важног сегмента живота појединаца и друштва. Данас, када смо свесни дубине опште кризе културних идентитета, урушавањем многих културних вредности и институција, не можемо лако прихватити парадигму о очевидности *развоја* културе. Да би се овај развој обезбедио нужно је, али не и довољно само истраживати околности у којима данас настају културне вредности. Сматрам да Завод, као јединствена национална база знања о вредностима културе за друштво, има обавезу да се развија као актер, а не само пуки посматрач друштвених кретања и стања културе. Ова референтна установа никако не треба се помири с улогом пуког сервиса доносилаца одлука о културној политици, већ ће преузети улогу креатора једног дела ове политике. Сагласно томе, представљам своје следеће виђење мисије, стратешких циљева и активности као елемената будућег стратешког плана Завода. Овај план ће повезати све сегменте пословног система Завода у организацију која треба своје целокупно пословање да усмери ка остварињу прокламованих циљева. Зато овај План не прати поделу на послова „примарну“ и „остале“ делатности, и не улази у организациону структуру установе. Оне су важне с тачке унутрашње организације и администрација Завода, али не и од суштинског значаја за остварење његове друштвене улоге Завода.

Мисија: Завод је установа која културу третира као ресурс одрживог развоја друштва . Он је јединствени научно-стручни референтни центар који својим свеукупним, а посебно истраживачким радом, ствара интелектуалну основу за креирање промишљених културних политика, развија вештине управљања институцијама културе и промовише разноликост културних модела и израза. Завод делује на територији Србије, али доприноси развоју културе на целокупном српском културном простору.

У складу с мисијом Завод ће деловати као друштвено одговорна установа која ће културне изразе, наслеђе и вредности третирати ресурс одрживог развоја, односно културни капитал друштва и активно учествовати у интегрисању ових ресурса у развојне политике. Отуда ће се Завод бавити пре утемељавањем нове *културе друштвеног развоја*, а не само сагледавањем „развоја културе“. Сматрам да ће само таквим деловањем Завод моћи да оствари и сопствену одрживост, односно битност за друштво и да никада више неће бити сврстан на листу државних установа чији је рад друштвено некористан и које треба укинути.

Стратешки циљеви

1. Завод проширује и чини друштвено видљивијим своја знања и базе податаке који су неопходни за промишљање и стварање националне културне политике.

Предвиђене активности: Очекује се да ће у току 2017. Влада Републике Србије усвојити државну стратегију у области културе, што умногоме треба да одреди будућа поља и теме истраживања. Завод ће својим оперативним плановима рада предложити релеватне теме и поља истраживања како би успешно пратио реализацију ове стратегије. Пуни ефекат свог истраживачког рада постићи ће само ако успе да спроводи дугорочна истраживања. Зато ће задатак руководства Завода бити обезбеђивање финансијске основе за вишегодишња истраживања одређених области и тема (нпр. однос медија према културним вредностима, културних потреба јавности, квалитета рада институција).

У овом часу знања и базе података Завода нису адекватно коришћени нити довољно видљиви у јавности. Због тога ће један од приоритета у будућем раду Завода бити појачавање видљивости резултата истраживања. Поред службе за односе с јавношћу, у овом послу посебно важну улогу треба да има издавачка делатност, нарочито електронска издања.

2. Завод доприноси равномерном развоју и Србије деуропизацији културе.

Деловање националних установа културе у врло малој мери прелази границе великих културних центара. Завод је установа која својим деловањем ово стање треба да измени. Мноштво локалних политичких докумената, попут развојних стратегија, просторних планова и сл. треба да буде оснажен, истраживањима Завода, стручном асистенцијом па и учешћем у дебатама о њиховом усвајању. Област културе у овим документима била често нестручно обрађена и лапидарно представљена. Тако су, рецимо, културне вредности као потенцијали за развој туризма су најчешће, погрешно схватане, а истраживања о култури у сеоским срединама су потпуно изостајала. Отуда су стратешки документи усвајани без темељне приопреме и рационалне основе, пуни су произвољних процена и несхватања стварног значаја културе за развој ових средина. Завод ће развити посебан програм истраживања за реализацију овог стратешког циља. Обезбеђујући базе података о стању културе у мање развијеним срединама. Завод ће асистирати локалним самоуправама и тамошњим установама, дајући препоруке за развој културе у овим срединама и организујући програме обуке.

3. Завод доприноси институционалном развоју културе, јачању људских ресурса ширењу знања и вештина управљања и повећавању културног капитала у Србији.

Развојна и посебно акциона истраживања треба да допринесу општем развоју институционалног система и знања о управљању културним капиталом. Да би се постигли конкретни и видљиви резултати, ова истраживања ће бити поткрепљена препорукама и механизмима за праћење њихове реализације за јачање установа и обуком кадрова. Посебну пажњу Завод посвећује разумевању деловања нових културних институција и модела (инкубатори, мултидисциплинарни центри, виртуелне /cyber/ институције), токова креативних економија као и нових метода бриге о културном наслеђу (интегрална конзервација, ревитализација историјских целина итд.).

4. Завод промовише културне вредности Србије и упознаје домаћу јавност с културним вредностима и кретањима у свету.

Завод ће развити своју међународну сарадњу и деловати као институција културне дипломатије. Он ће и даље бити тачка за имплементацију Конвенције (Унеско 2005), а настојаће да се укључи и у надгледање спровођења осталих културних конвенција Унеска и Савета Европе које је ратификовала Република Србија. Своју позицију у сарадњи с Унеском ће искористити да домаћој јавности представи бар два до три пројекта годишње, Посебан приоритет ће имати пројекти из земаља у развоју о чијој култури има мало информација у нашој јавности. Часопис Култура, интернет презентација и Галерија имаће посебну улогу у овим активностима. Реципрочно, Завод ће у другим срединама представљати успешне пројекте из Србије.

У оквиру међународне сарадње Завод ће реализовати и пројекте који се тичу истраживања културног живота српског народа у дијаспори. Посебна пажња ће бити посвећена отварању институционалне сарадње с партнерима у Републици Српској.

5. Завод је постао установа снажног идентитета. Квалитетом свога рада и друштвеним ангажманом, стекао висок углед у јавности

Високи квалитет и друштвена релевантност истраживања, програма Галерије, Трибине и издања Завода је неопходан, али не и довољан услов за изградњу ауторитативне и препознатљиве установе. Ове послове треба да прати систематска изградња јавне слике о Заводу. Она ће бити стварана на основу активности дефинисаних посебним планом комуникације с јавношћу. Посебно ће се водити рачуна о изградњи слике Завода као корисног и поузданог пословног партнера и друштвено ангажоване установе.

6. Завод је установа организована у складу с највишим стандардима професије, повећаног нивоа стручности, вештина и квалитета рада запослених.

Да би се повећала ефикасност рада Завода и постигла потпуна усмереност ка дефинисаним стратешким правцима, успоставити редовно унутрашње информисање, договарање о плановима и потпуну видљивост свих одлука руководства. Да би се ово постигло, одржаваће се редовне консултације стручног колегијума, интерне презентације сваког већег пројекта и договарање запослених пре доношења важних пословних одлука. Поред обавезних годишњих извештаја о раду, Завод ће месечно издавати свој електронски билтен који ће бити прослеђиван свим пословним партнерима и другим заинтересованим странама

Планирање активности ће бити производ договора и тимског рада. Стручњаци Завода ће бити подстицани да активно учествују у овом процесу. Ово је важно за развијања заједничког духа установе, неопходног за велике пројекте и подухвате.

У фази спровођења активности, биће јасно дефинисана одговорност руководства установе, руководиоца пројеката и свих осталих како стално запослених, тако и по потреби ангажованих спољних сарадника. Директор и руководиоци тимова ће контролисати спровођење сваке активности на основу редовних интерних провера резултата. Инсистираће се на стриктној радној дисциплини у процесу спровођења.

Поред редовне *интерне евалуације* резултата, рад Заводаће бити повремено *вреднован* од стране спољашњег тима независних врхунских стручњака који ће бити периодично ангажовани на пословима евалуације.

Људски ресурси - Стручни и технички тим Завода чине највећу снагу установе. Један од приоритетних задатака руководства биће обезбеђивање њихове пуне упослености, адекватне њиховим квалитетима и потребама установе. Други кључан задатак је обезбеђивање стручног и научног усавршавања запослених. Ово усавршавање треба да допринесе расту квалитета рада и њиховој максималној посвећеност мисији установе.

Финансирање - Уколико жели напредак, Завод никако не сме да буде везан за само један извор прихода. У постојећим економским околностима реално је очекивати да ће будућа буџетска подршка бити све ограниченија и оскуднија што ће повећавати ризик за спровођење будућих оперативних и акционих планова. Један од приоритетних послова директора, заједно с Управним одбором, биће повећавање сопствених прихода и осигуравање шире материјалне основе рада која ће задовољити амбициознији програм Завода омогућити живљу и актуелнију програмску делатност и финансирање стручног усавршавања запослених. Завод не сме доћи у ситуацију да не искористи, иначе скромна, расположива буџетска средства као што се то дешавало последњих година.

Технички услови и очување животне средине – део пословне политике и добре јавне слике Завода - Руководство Завода ће настојати да обезбеди средства за сталну обнову техничке опреме, такође, за повећање енергетске ефикасности зграде Завода. Завод ће највећи део свог отпада одлагати за рециклажу и употребљавати еколошки прихватљиве материјале у своме пословању.

4. Опишите Вашу визију позиције Завода у развоју културе и културног живота у Србији

Визија: Завод је угледна и утицајна научно стручна организација чије знање, креативност и друштвена акција суштински подстичу јачање културних институција и **стварање нове културе развоја**.

Завод је јединствена истраживачка установа у Србији свој углед увећавајући знање о значају културе за друштво као посебну вредни део културног капитала Републике Србије. Он се дугорочно развија у институцију која својом друштвеном акцијом „подстиче одрживи развој културне средине као интегралног дела животне средине“ (*Закон о култури чл.3 начело 10*) суштински доприноси схватању културе као једног од кључних ресурса одрживог развоја и њен развој интегрише културу у социоекономски и политички развој демократског друштва (исто, начело 10). Основни стуб развоја и напретка Завода чине динамични стручњаци који не објашњавају, већ мењају културу. Они су оспособљени да својим знањем и акцијом културу поставе у средиште развојних политика. Они, такође, знају да су културне политике без ослонаца на њихово знање следе, али и да ће ово знање, без примене у друштву остати празно - а институције културе маргинализоване.